

[Aksel Larson.]

delingen af disse skal være geografisk, så gik det også nok.

Men der er også den mulighed, at man går over til noget, man kan kalde det tyske system. I Tyskland har man principielt valg i enkeltmandskredse, men ved siden af valget i enkeltmandskredse har man en rigsliste for hvert parti. Hver vælger har to stemmer og kan afgøre, hvem af de lokalt opstillede kandidater han vil stemme på, og samtidig kan han afgive stemme på partiets rigsliste. Det har vist sig i Tyskland at give et ganske brugbart resultat.

Det er altså ikke fuldt færdige forslag til valglov, jeg her taler om, men skitser til, hvorledes valgloven efter socialistisk folkepartis mening kunne være, og jeg håber da, at man går i gang med at overveje det.

Sagen er jo, at da vi begyndte på udvalgsarbejdet, var vi klar over, at det var en vanskelig opgave. Der lå et forslag fra ministeren, som byggede på det hidtidige princip med amtskredse og tillægsmandater og opdeling af landet i tre områder, og man var i udvalget klar over, at hvis man ville give sig til at arbejde med et andet princip, ville det kræve meget lang tid, mange beregninger og mange overvejelser og gribe ind i alt for meget. Derfor besluttede man sig til at bygge på ministerens forslag, arbejde videre med det som en art nødløsning for senere at tage sig tid til overvejelser om en virkelig reform af valgloven, og det er jeg gået med på. Men jeg har ønsket at fremsætte disse principielle betragtninger og skitser i udvalget og her for tinget til senere overvejelse. I øvrigt har jeg været med til at drøfte spørgsmålet om kredsinddeling og kan stort set tilslutte mig det forslag, der foreligger her, selv om jeg må sige, at forhandlingerne har været langvarige og ikke alle sammen lige muntre.

Der er vist noget, der hedder, at når man hænger billeder op i en ny lejlighed, kan man hænge dem op efter de forhåndenværende søms princip. Man har ikke ligefrem anvendt det princip i valglovsudvalget, men man er gået ud fra det princip: hvem sidder i folketinget i dag? De bør så vidt muligt også ved den nye valgkredsordning kunne regne med at blive valgt. Det er menneskeligt, at partierne tager de hensyn, det er

menneskeligt, at de enkelte tager de hensyn; men det er egentlig ikke noget godt kriterium at lave valglov efter, og hvis man ikke havde tænkt for meget på dette, kunne vi have fået en langt bedre valgkredsinddeling end den, vi får nu. Når jeg tænker på, hvor megen tid vi i valglovsudvalget har spildt på at diskutere, hvor Rougsø kommune skulle flyttes hen, eller hvor Dianalund skulle høre til, så vil jeg nok sige, at den tid kunne have været anvendt til noget nyttigere. Men da man virkelig ikke i alle tilfælde kunne se på, hvordan man fik den geografisk set rimeligste valgkreds, og hvordan man fik valgkredse med nogenlunde ensartet vælgertal, men har måttet tage alle mulige sådanne hensyn, tog det naturligvis sin tid, så måtte der indgås mange kompromiser. Men det ser da ud til, at de forskellige interesserede partier har affundet sig med det, således at man — undskyld, jeg siger det — slipper for at få et hundeslagsmål i folketinget om, hvorvidt den ene kreds eller den anden kreds alligevel skulle laves om.

Jeg kan tiltræde indstillingen, som den foreligger nu, også de af ministeren stillede ændringsforslag. Men jeg beklager meget, at man ikke havde så megen sympati for de syges ret til at afgive stemme, som ordførernes taler ved første behandling gav os grund til at tro de havde. Det er lykkedes at nå frem til, at de syge på sygehuse og plejehjem kan få lejlighed til at stemme. Men jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke har villet gå så vidt, at man gav de syge i hjemmet lejlighed til at stemme. De er lige så forhindret i at gå til valgstedet som dem, der er på sygehus. Desuden er det jo sådan, at der ikke er sygehussenge nok i dette land, og der er ikke plejehjemspladser nok i dette land, så mange ligger syge hjemme, fordi de simpelt hen ikke kan få plads på et sygehus eller et plejehjem. Det er urimeligt, at de ikke skal have lov til at stemme, og jeg tror, problemet kunne være klaret; men jeg erkender, at et parti som socialistisk folkeparti ikke er i stand til at udarbejde et teknisk gennemførligt forslag om dette, for dertil kræves virkelig både indenrigsministeriets erfaringer og mange erfaringer fra kommunerne. Men når jeg nu hører, at ordførerne stadig væk har sympati for også at løse dette spørgsmål, håber jeg, at man når frem til en løsning i næste postombæring.